

Simon Lenarčič

Prevod romana *Otroci polnoči* pod popravopisnim drobnogledom

Kmalu po izidu mojega *Popravopisa* (njegova predhodnica je bila kritika *Čeri v slovenskem pravopisnem morju*, objavljena v Sodobnosti leta 2002) konec lanskega novembra sem začel brati prevod romana S. Rushdieja *Otroci polnoči* (prevedel U. Kalčič), katerega ponatis je izšel v Delovi zbirki *Vrhunci stoletja*. To zbirko, ki je Slovincem omogočila nakup literarnih del po neverjetno nizki ceni (pred tem je bilo za tak denar mogoče knjige nabirati le po antikvariatih), so nekateri (založniki) grajali, češ da je polna tipkarskih napak, v resnici pa takšnih napak ni dosti več kot v rednih izdajah – vsekakor ne toliko, da bi knjige ne bile vredne svojega denarja.¹ Tehtnejši bi bil očitek, da je ščitni ovitek premalo kakovosten za knjige, ki naj bi bile – čeprav so poceni – trajne vrednosti, in da je notranji rob strani tako kratek, da onemogoča udobno branje.

Veliko večji problem kot tipkarske napake so prevodi tistih del, ki vsebujejo veliko tujih imen in malo znanih izrazov. *Otroci polnoči* so takšen prevod, napake, nedoslednosti in slabe pravopisne rešitve, ki sem jih opazil med prebiranjem, pa nimajo nič opraviti s cenenostjo zbirke *Vrhunci stoletja*.

V tej kritiki pišem o nekaterih napakah ter posrečenih in ponesrečenih prevajalčevih odločitvah glede na problematiko *Popravopisa* – tj. predvsem o podomačitvah indijskih (in drugih tujih) imen in izrazov ter nepotrebnih srbohrvatizmih v besedilu.

¹ Zares moteči so le najhujši in najočitnejši tipkarski spodrsaljaji, kakršen je npr. ta, da je angleški pisatelj FORSTER na naslovni strani romana *Soba z razgledom* postal FOSTER*.

Legenda: v **poudarjeni pokončni pisavi** so zapisane besede iz slovenskega prevoda romana *Otroci polnoči*, v **poudarjeni ležeči pisavi** pa besede, ki jih v njem ni. Napačne in nepotrebne besede so označene z asteriskom (*), vprašljive pa z vprašajema, napisanima nad besedo (^{??}). Če sta vprašaja v oklepaju (^{??}), je beseda le pogojno vprašljiva.

Naslovi virov so zapisani v *nepoudarjeni ležeči pisavi*: *EB* pomeni *Encyclopaedia Britannica* (katera koli novejša izdaja), *LCZ Leksikon Cankarjeve založbe* (izdaja iz leta 1994), *MW* angleški razlagalni slovarji založbe Merriam-Webster, *SP'01* novi pravopis (iz leta 2001), *SP'62* stari pravopis (iz leta 1962), *SSKJ Slovar slovenskega knjižnega jezika*, *ST'68 Slovar tujk CZ* (iz leta 1968 oziroma kateri koli ponatis) in *VSL Veliki splošni leksikon* založbe DZS. Z imenom *Pravila* so mišljena pravila v *SP'01*.

Začnem lahko kar z imenom glavnega junaka Rushdiejevega romana. V angleškem izvorniku se imenuje *SALEEM*, kar je po Oxfordovem slovarju rojstnih imen različica muslimanskega imena *SALIM*. Oboje (tako "ee" v imenu *SALEEM*, ki se izgovarja kot "i", kot "i" v imenu *SALIM*) pomeni, da bi bila podomačena oblika lahko *Salim* ali *Selim* (to je bošnjaška različica arabskega imena), ne pa *Salem*^{??}, kakor je pripovedovalca zgodbe poimenoval prevajalec. Res je sicer, da obstaja tudi sorodno muslimansko (arabsko in bošnjaško) ime *SALEM*, vendar obstoj tega imena ne more biti opravičilo za sporno preimenovanje.

Salemova sestra, ki je v drugi polovici romana imenovana **Pevka Džamila**, pa je pred tem, na strani 233, poimenovana kot **Džamila Singer***. Angleški *SINGER* ("pevec", "pevka") seveda tudi v tem primeru ni bil mišljen kot priimek, ampak kot vzdevek, ki bi ga bilo treba prevesti.

V *Otrocih polnoči* so podomačena skoraj vsa azijska lastna imena, tudi zemljepisna (ne le *KARAČI*, ampak tudi npr. *ALAHABAD*, *DŽALNA*, *ŠILONG*), kar je pohvalno (toda zemljepisci in najbrž tudi pravopisci se s tem na žalost ne bi strinjali). Večina je podomačenih v skladu z deloma spornimi pravopisnimi pravili [gl. *Popravopis: Podomačevanje imen iz nelatiničnih pisav*], vendar nekatera v enem poglavju ali na eni strani tako, v drugem (na drugi) pa drugače.²

Tak primer je denimo osebno ime *KHUSRO KHUSROVAND*, ki je na strani 322 "podomačeno" v skladu s pravopisnimi *Pravili*, ki zapovedujejo ohranjanje indijskega "kh", v *Khusro*^{??} *Khusrovand*^{??}, na strani 488 pa po perzijskih in arabskih zgledih v *Husro*^{??} *Husrovand*^{??}. Podomačitev, ki bi ustrezala dejanskemu slovenskemu izgovoru in dosedanjim primerljivim podomačitvam, bi bila *Kusro Kusrovand* [gl. *Popravopis: Podomačevanje imen iz nelatiničnih pisav* – točka 3, odstavek 671].

² Dopuščam možnost, da je katero od imen narobe napisal že pisatelj. Vendar bi natančen prevajalec lahko popravil tudi takšne napake – če v izvorniku sploh obstajajo, seveda.

Zemljepisno ime SUNDARBANS, ki je sicer pravilno podomačeno v množinsko obliko **Sundarbani** (npr. v naslovu poglavja "V Sundarbanih"), pa je na strani 439 sklanjano tako, kot da bi bilo množinsko ime "Sundarbaniji" ("... v osrčju Sundarbanijev* ...").

S problematiko (ne)podomačevanja indijskega dvočrkja "bh" je povezanih več imen in izrazov.

a) Najprej velja omeniti ime nekdanjega indijskega politika Patela. V izvorni obliki se piše VALLABHBHAI JHAVERBHAI, v *Otrocih polnoči* pa se pojavlja brez drugega dela. Na strani 206 je "podomačeno" v **Valabhbhai***, na strani 260 pa v **Valabhbhaj*** (le kako naj bi Slovenci izgovarjali črkovje "bhbh"?!), čeprav naj bi bilo po pravopisnih *Pravilih prav Valabhaj^(?) [Džhaverbhaj^(?)]*. Toda najboljša in najlažje izgovorljiva bi bila podomačitev, usklajena z dognanji, objavljenimi v *Popravopisu: Valabaj [Džaverbahj]*.

b) Še slabše je z vzdevkom (ACHARYA), imenom (VINOBA) in priimkom (BHAVE) indijskega družbenega reformatorja. Na strani 313 je namreč imenovan **Aharja* Vinobha* Bhave^(?)**, kar je zaradi napak v zapisu vzdevka in imena povsem narobe, na strani 559 pa – z vidika *Popravopisa* pravilno – **Ačarja Vinoba Bave**. V zvezi z njegovim reformatorskim gibanjem pa sta na strani 559 uporabljena prav tako neskladna izraza **Bhudansko^(?) gibanje** in **budan**.

Kam vodi uvajanje pinjinskih oblik zapisa (najbolj znanih) kitajskih lastnih imen³, se je v *Otrocih polnoči* pokazalo na strani 361, kjer sta v istem stavku omenjena nič kaj skladna pinjinski **Mao Zedong[?]** in podomačeni **Ču Enlaj**.

Da nekaterim imenom iz drugih jezikov slovenska pripona "-ščina" res ne pristoji [gl. *Popravopis: Križi in težave z imeni ljudstev* – točka 6, odstavek 812 in 813], se je pokazalo na strani 229 v stavku "Razdelil nas je jezik: Kerala je bila za ljudi, ki so govorili malajalamščino, edini jezik na zemlji, ki se enako bere naprej in nazaj ...". Naprej in nazaj se namreč enako bere le ime jezika brez pripone "-ščina" (**malajalam**), ne pa z njo (**malajalamščina[?]**). Ime MALAJALAMŠČINA[?] ne bi bilo sporno, če bi šlo za jezik "Malajalamov". Toda govorniki malajalama se v resnici imenujejo MALAJALIJI (v izvorniku MALAYALI).

Neroden je tudi sam prevod, kajti stavek "edini jezik na zemlji, ki* se enako bere naprej in nazaj", dobesedno pomeni, da naj bi se naprej in nazaj enako brale vse besede (ali celo vsi stavki) tega jezika. Le če bi pisalo "edini jezik na zemlji, katerega ime se enako bere naprej in nazaj", bi bil pomen stavka nedvoumen. Poleg tega menim, da bi bilo ustrezneje reči "edini jezik na svetu" kot "edini jezik na zemlji[?]".

³ V SP'01 npr. GUANGZHOU[?] in WUHAN[?] za mesti KANTON in VUHAN, v drugi sodobni literaturi pa npr. LAO Zi[?] in JIANG JIESHI[?] namesto LAO CE in ČANKAJŠEK [gl. *Popravopis: Podomačevanje imen iz nelatiničnih pisav* – točka 4, odstavek 695 in 698].

Sicer pa MALAJALAMŠČINA⁷⁷ ni edino nerodno podomačeno ime jezika v *Otrocih polnoči*. Na strani 231 je omenjena **marathijsčina*** (s "h" in odvečnim "i"), na naslednji strani pa **marati** (brez "h"). Glede na to, da je izvorno ime jezika MARATHI, ime ljudstva pa MARATHA [gl. EB], so možne slovenske podomačitve **marathi** (po *Pravilih*), MARATI (po izgovoru) in **maratščina** (izpeljanka iz etnonima – jezik Marat[h]ov) [gl. *Popravopis: Podomačevanje imen iz nelinearnih pisav* – točka 3, odstavek 672].

In če na strani 229 piše **maratski jezik**, kar je pravilno, piše na strani 231 **marathijski* jezik**, kar ni pravilno. Napačen je tudi pridevnik **gudžaratijski*** (v stavku "... kadar je ustrahoval gudžaratijske* dečke ..." na strani 232), kajti hindijski izraz GUJARATI označuje nekaj, kar je iz zvezne države Gudžarat [gl. MW], to pa pomeni, da je slovenski pridevnik lahko le **gudžaratski** [gl. VSL].

V *Otrocih polnoči* sem našel še nekaj potrditev popravopisnih mnenj in dognanj, npr. to, da bi bilo treba zapostavljeni pristavek BABA v imenu ALI BABA⁷⁸ [gl. *Pripovedke iz Tisoč in ene noči* založbe Devin] pisati z malo začetnico [gl. *Popravopis: Je paša Ali Ali paša ali Alipaša?*]. Na strani 234 je namreč junak Salem imenovan **Salem baba** (in ne "Salem Baba").

Prebivalski imeni **Bombajec** in **Delhijec** pa potrjujeta mnenje, da je v mnogih primerih res bolj ali manj vseeno, ali tvorimo prebivalska imena s priponskim obrazilom "-ec" ali "-čan" [gl. *Popravopis: Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 4f, odstavek 392 in 393]. Ne verjamem namreč, da bi bilo mogoče s kakšnim trdnim argumentom dokazati, da sta prebivalski imeni, ki ju predpisuje SP'01 (**Bombajčan**, **Delhijčan**), boljši od omenjenih različic. Prej bo držalo nasprotno, še posebej, če za primerjavo uporabim množinske oblike: BOMBAJCI – BOMBAJČANI, DELHIJCI – DELHIJČANI. Imeni, ki se končata s "-ci", sta krajši in gresta nedvomno lažje in hitreje z jezika.

V *Popravopisu* (v poglavju *Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 4a, odstavek 297) sem pokritiziral prebivalsko ime GOJEVEC⁷⁹, s katerim so pravopisci sklenili nadomestiti dotedanjo različico GOANEC. Še dobro, da sem si pri tem zapomnil tudi novost **gojevski**⁸⁰ (v SP'01 je slab nadomestek za pridevnik GOANSKI, ki je bil predpisan v SP'62), kajti sicer bi bolj težko razumel stavek na strani 278: "Klicali smo ga Pagal-Zagal, nori Zagallo, in najsi se je še tako napihoval s tistimi svojimi lamami, konkvistadorji in Tihim oceanom, je bil za nas, kot smo zanesljivo zvedeli iz govoric, samo bivše revše iz najemniške podrtije v Mazagaonu, kjer ga je skupaj z njegovo **gojevsko**⁸¹ materjo zapustil neki pobegli špediter ...". Le če bi pisalo "**goansko** materjo", bi vsakdo tudi brez informacije iz SP'01 takoj oziroma zanesljivo vedel, da je mišljena "mati, po rodu iz Goe".

Če so prevajalec in pravopisci hoteli pridevnik GOANSKI na vsak način spremeniti v nekaj pridevniku PERUJSKI podobnega, bi bila ustreznejša rešitev

pridevnik **gojski**^(?) (brez odvečnega “-ev-”) [gl. *Popravigopis: Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 7č, odstavek 534].

Med branjem romana *Otroci polnoči* sem ugotovil, da pravopisci niso bili prvi, ki so si po nepotrebnem izmislili novo, napačno ime za rastlino **bugenvilejo** ali **bugenvilko**, po latinsko imenovano *BOUGAINVILLEA* [gl. *Popravigopis: Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 1a, odstavek 057]. V romanu (mdr. na straneh 243 in 492) je namreč ta rastlina imenovana **buganvilija**^{*}, kar je še bolj narobe od pravopisne novosti **bugenvilija**[?].

V *Popravigopisu* obravnavam številne nepotrebne srbohrvatizme, ki so bili brez ustreznih oznak oziroma pojasnil uslovarjeni v *SP'01* (in *SSKJ*). K tej temi se moram vrniti tudi v kritiki slovenskega prevoda romana *Otroci polnoči*, kajti v njem je nekaj besed, ki v roman, ki ni izšel v času ilirizma, ki se ne dogaja na Balkanu in v katerem ne nastopajo govorci srbohrvaščine, bržkone ne sodijo.

a) Pridevnik **LJUBAVEN**[?] je v *SSKJ* najbrž po zaslugi (nekaterih) klasikov slovenske književnosti označen za del knjižne slovenščine, vendar sam kljub temu bolj verjamem oznaki v *SP'62*, ki pove, da je ta beseda “nepotrebna ali nelepa ali v nasprotju z duhom slovenskega jezika”.⁴ Zatorej bo kar držalo, da bi v sodobnem slovenskem romanu namesto **ljubavna**[?] **srečanja** (na strani 295) ter **ljubavni**[?] **čari** in **ljubavni**[?] **napoj** (na strani 484) moralo pisati **ljubezenska srečanja**, **ljubezenski čari** in **ljubezenski napoj**.

Raba neslovenskega pridevnika **LJUBAVEN**[?] je v prevodu romana *Otroci polnoči* nenavadna in moteča tudi zato, ker je v istem stavku kot **LJUBAVNA**[?] **SREČANJA** omenjen tudi film **LJUBIMCA** iz Kašmira (in ne “Ljubavnika” ...), v istem stavku kot **LJUBAVNI**[?] **ČARI** in **LJUBAVNI**[?] **NAPOJ** pa **LJUBEZENSKI UROKI**.

b) Tudi vzklika **bogami**[?] (na strani 289) in **bože mili**[?] (na strani 292) ne zvenita nič kaj slovensko – vsekakor manj kot njuni bolj slovenski ustreznici **bogme** in **maj Bog** [gl. *Srbskohrvatsko-slovenski slovar DZS*]. To, da sta tako kot pridevnik **LJUBAVEN**[?] uslovarjena v *SSKJ* (seveda brez ustrezne oznake) in da so ju pri nas nekateri (tudi Cankar) sprejeli v svoje besedišče, ju pač še ne naredi slovenska.

c) Beseda **metek**[?] (na strani 221 je uporabljena v množinski obliki) je za razliko od prejšnjih treh slovenščini prilagojena vsaj toliko, da je izvirna končnica “-ak” postala “-ek”. Vendar pa ta prilagojenost še ne pomeni, da lahko v knjigah nadomesti ustreznih slovenskih besedi **naboj** in **krogla**.

Nepotrebni srbohrvatizmi so tudi izposojene srbohrvaške kletvice ter napol domače izpeljanke in zloženke, kakršni sta **oslojebci**^{*} in **sestrojebček**[?]. Romanu *Otroci polnoči* v sramoto (ali čast?) sta objavljeni na straneh 100 in

⁴ V *SP'01*, ki je nasledil *SP'62*, pa bomo pri iztočnicah **LJUBAVEN**[?] in **LJUBAVEN**[?] oznako, ki bi imela vsaj približno tak pomen, iskali zaman. Pri obeh namreč piše le “starinsko”, kar še zdaleč ni dovolj.

386, prva pa je lep dokaz, da Slovenci nismo najboljši preklinjevalci. Angleži in Američani namreč z izrazom ASS FUCKER ne imenujejo človeka, ki občuje z oslom (hm ...), ampak človeka, ki ga bolj kot ženska nožnica mika neka druga luknja.⁵ Po slovensko, brez nepotrebnih izposojenk, bi ga lahko imenovali *ritokavs*, pa še manj prostaško bi zvenelo.

Menim, da (najbolj) prostaški izrazi pravzaprav ne sodijo v dela, ki naj bi veljala za leposlovje. V nekaterih delih slovenskih klasikov sicer kar mrgoli nepotrebnih srbohrvaških izposojenk, toda zmerljivk, kakršni sta prej citirani, v njih ne bomo našli. Danes pa ...

Rezultati iskanja po sodobnem slovenskem leposlovju (!) v spletni zbirki *Nova beseda* so takšni, da se nas Bog usmili! Videti je, kot da velika in majhna imena sodobne slovenske književnosti kar tekmujejo, kdo se bo spomnil sočnejše kletvice in bolj prostaškega stavka. Primeri: "globlje VJ..AN samoohranitveni gon", "J..ENTI se je RAZF..AL", "Jauhe so jo POF..ALE v možgane" (M. Remec); "mu bom J..AL mater", "Čas bi že bil, da se POF..ATA in se RAZF..ATA!", "F..AL boš ti pasjo mater" (F. Lainšček); "kar ZAJ..AVAJTE" (M. Rožanc); "F..ATOŽNOST" (M. Pušavec); "i tvoju PL..U materinu, koju sam J..AO sto puta", "J..AČ, POF..L, nemarnež", "do konca jih RAZF..AJTE", "pravkar je NAJ..AL", "vsak POF..ANI smrkavec ZAJ..AVA" (D. Jančar). Da ne bom povsem zanemaril onih, katerih dela niso zajeta v omenjeno zbirko, pa še prolog iz romana M. Mazzinija: "Tako sem se trudil! Pa vse ZAJ..AL".

Ko sem se domislil besede RITOKAVS, se mi je posvetilo, da je prav beseda KAVS (po *SSKJ* in *SP'01* je enako* prostaška kot nespodobne srbohrvaške izposojenke, kar pa ne bo držalo [gl. *Popravopis: Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 5a, odstavek 405]) ena od čudežnih besed, ki lahko vsem Slovencem, željnim sodobnega preklinjanja, omogočijo malce bolj slovensko izražanje. Nekaj predlogov: POKAVSAN (namesto pof..an), KAVSAČ (namesto j..ač), KAVSNI SE (namesto j..i se). Z besedo KAVS, ki pomeni isto kot f., nekaterimi drugimi slovenskimi besedami (npr. ZARUKAN namesto zaj..an, ZAFRKAVANJE namesto zaj..avanje) in nekaj domišljije, bi se torej zlahka – vsaj v *SP'01* in *SSKJ*, še posebej pa v književnosti – odpovedali nespodobnim besedam, ki niso zrasle na domačem zelniku.

V prevodu romana *Otroci polnoči* so problematične tudi nekatere nanovo skovane, doslej, kolikor mi je znano, nikjer uslovarjene ženske oblike izrazov.

a) Povsem odveč je beseda *radžica**, ženska oblika od RADŽA (uporabljena je večkrat, mdr. na strani 52), saj obstaja za indijske kneginje poseben izraz *rani* (v angleščini RANEE), uslovarjen v *Velikem angleško-slovenskem slovarju* DZS. Razen tega je tudi po *SSKJ* in *SP'01* žena indijskega MAHARADŽA *maharani*, ne pa "maharadžica".

⁵ Angleška beseda ASS ne pomeni le "osel", ampak tudi – v določenih krogih celo predvsem – "rit" [gl. *MW*]. In če izraz ASS FUCKER odtipkamo v internetni iskalnik, bomo med zadetki zaman iskali osle in osličke, zanesljivo pa se bo pokazala povezava s stranjo, katere podnaslov je "Hardcore anal sex site".

b) Za samico braka imamo uslovarjena kar dva izraza, **braka** (v *SP'62*, *SSKJ* in *SP'01*) in **brakovka** (v *SP'62*), zato si različice **brakica*** (na strani 344) res ne bi bilo treba izmisliti.

c) V Indiji imenujejo muslimanske gospe visokega rodu **BEGUM**. Ta izraz se v slovenščini ne sklanja in nima posebne množinske oblike. V romanu *Otroci polnoči* pa je na straneh 492 in 495 v stavkih, kjer so omenjene **BEGUM** v množini, temu izrazu dodano kar priponsko obrazilo “-ke” (npr. v stavku “... po prestolnici je zaplodil celo vojsko pouličnih paglavcev, nekakšen odsev vseh tistih regimentov pankrtov, ki so jih rodile **begumke**^{??} iz svečavnih salonov”), čeprav ni v romanu nobena **BEGUM** imenovana “begumka” (in tudi ni potrebe, da bi bila). Zadostovalo bi torej, če bi namesto “**BEGUMKE**”^{??} pisalo le “**begum**”.

Še pripomba glede “**svečavnih**” salonov: zveni lepo, ampak kaj naj bi to pravzaprav pomenilo? Po *SSKJ* je **SVEČAVA** starinski izraz za razsvetljavo in svetlobo, pridevnik **SVEČAVEN** pa je razložen le v Pleteršnikovem slovarju, in sicer kot “**služec** za razsvetljavo: svečavni plin, svečavna potrebščina”. Naj bi torej “**SVEČAVNI**”^{??} saloni” bili nekakšni “saloni za razsvetljavo”?

Človeku z velikim nosom pravimo Slovenci **nosan** (redko, po *SP'62*, tudi **nosač**), kar je zaradi tipičnega priponskega obrazila “-an” skladno s primerljivima izrazoma **GLAVAN** in **VELIKAN**, zato nisem prepričan, da je izraz **noson**^{??} (na strani 226) dobra alternativa zanj.

Res je sicer, da je izraz uporabljen v stavku, ki kaže, da je mišljen slabšalno (“Kje si se pa ti vzela, noson?”), toda v istem stavku bi slabšalno zvenel tudi izraz **NOSAN** (“Kje si se pa ti vzela, nosan?”). Pravzaprav ga skorajda ni podobnega izraza, ki bi, napisan v ustreznem sobesedilu (ali izrečen s slabšalnim podarkom), ne imel tudi slabšalnega pomena.

Zgovorna je tudi primerjava izraza **NOSON**^{??} z izrazi **DOLGAČ**, **DOLGAN**, **DOLGEŽ** in **DOLGIN**, s katerimi označujemo zelo velikega in suhega človeka. Če bi bilo priponsko obrazilo “-on” primerno za opisovanje človeških lastnosti, bi prav gotovo obstajala tudi različica “**dolgon**”.

Pravopisno oporečna je tudi beseda **rokohitrec***, ki se v *Otrocih polnoči* pojavi večkrat (denimo na strani 481 v množinski obliki **rokohitreci***). Pravilno se namreč piše brez “e” (**rokohitrc**, **rokohitrci** [gl. *SP'62*, *SSKJ*, *SP'01*]).

V *SP'01* je precej besed (npr. **AMONLIJAK**^{??}, **GLADLIJOLA**^{??}, **OLIMPIJADA**^{??}) napadla t. i. viroza J [gl. *Popravopis: Morje čeri v slovenskem pravopisnem morju* – točka 5c], posebna različica te bolezni pa je pustila svoje sledove tudi v slovenskem prevodu *Otrok polnoči*. Simptomi so se namreč pokazali na besedi **šampionka** (ta je v *SP'01* ena izmed tistih srečnic, katerim je bilo prizanešeno s spremembo zeva “io” v “ijo”), ki je na strani 277 postala “bogatejša” za en “j” (**šampijonka**^{??}).

V *Otrocih polnoči* je tudi več vsebinskih (lahko bi dejal kar leksikografskih)

napak. Na koncu romana so namreč *Opombe prevajalca*, ki pojasnjujejo pomen nekaterih (žal ne vseh) neznanih in malo znanih izrazov, ki jih je uporabil pisatelj. Toda definicije (in podomačitve – nekatere sem omenil že v prejšnjih odstavekih) niso vselej točne.

a) **Činar** naj bi bil "indijski topol*", v resnici pa je, kot pove njegovo latinsko ime *PLATANUS ORIENTALIS*, "vzhodna platana" [gl. *Drevesa MK, Leksikon rastlinskih bogastev TZS*].

b) **Ladak** je opisan kot "pogorje" v indijskih državah* Jamu* in Kašmir", točen opis pa bi bil "gorata pokrajina v indijski zvezni državi Džamu in Kašmir" [gl. *LCZ'3, VSL, EB*].

c) **Hamal** ni "portir*" v Turčiji in drugod v vzhodnem Sredozemlju", ampak "nosač ..." [gl. *MW, ST'68*]. Pri nas ima beseda *PORTIR* samo pomen "vratar" [gl. *SSKJ, ST'68*], v angleščini pa *PORTER* pomeni "nosač" (prvi, univerzalni pomen) in "vratar" [gl. *Veliki angleško-slovenski slovar DZS*]. Prav ta dvojni angleški pomen je najbrž kriv za napačno razlago v *Opombah prevajalca*.

č) Ime burmanskega generala, ki je imel pomembno vlogo pri osamosvojitvi Burme izpod britanske nadoblasti, ni **Aung Sam***, ampak **Aung San** [gl. *EB*], še manj pa bo držalo, da je leta 1997, ko je slovenski prevod romana *Otrok polnoči* izšel prvič, še živel. Umorjen je bil namreč že leta 1947 [gl. *EB*]!

d) Imena *HOOGHLY*, kakor Angleži pravijo rokavu⁶ Gangesa, ni mogoče podomačiti v **Huhli***, ampak le v **Hugli**, kar je tudi izvirno indijsko ime [gl. *EB*].

e) Sovražni si družini iz indijskega epa *Mahabharata*, v *Leksikonu mitologije DZS* imenovani **Kuruji** in **Panduji** (to sta izpeljanki iz imen *KURU* in *PANDU*), sta v *Opombah prevajalca* imenovani **Kuruj*** in **Pandav*** (iz izvirnega poimenovanja *PANDAVAS* je možno izpeljati le množinski imeni **Pandavi** in **Pandave**, ne pa edninskega *PANDAV**), na strani 296 pa **Kurujevc**i in **Pandujevc**i (kar je bržkone boljše kot *KURUJI* in *PANDUJI*).

f) Rižu z mesom in začimbami pravijo Indijci *BIRYANI* [gl. *MW*], kar je po slovensko **birjani**, ne pa **biriani**⁷ (to je pravzaprav angleška različica hindijskega izraza [gl. *MW*]), kakor je "podomačeno" v *Opombah*, ali celo **birijani***, kakor je podomačeno na strani 350.

Ponatis slovenskega prevoda romana *Otroci polnoči* v Delovi zbirki *Vrhunci stoletja* je bil izjemna, bržkone neponovljiva priložnost, da roman izide popravljen, brez napak. Žal je splavala po vodi.

⁶ V *Opombah prevajalca* piše "zaliv", kar ni točno. Na zemljevidu je Hugli morda res videti kot nekakšen fjord, dejansko pa je eden od rokavov v Gangesovi delti.